

Létszám: tizenöt gyerek és egy daru - Vakok Gyermekotthona

2015. július 17. CEST 16:24médiatár: Média Építészeti Díja: földrajzi hely: , szerzők: építészek, alkotók: fotó: ,

Az építés szó szerint „éppé tevés”. Szeptembertől tucatnyi gyengénlátó, halmozottan hátrányos helyzetű fiatal költözhet be a **Kendik Géza** (A4 Stúdió) által tervezett új, korszerű, speciális igényeiknek megfelelő otthonba. A Vakok Batthyány László Római Katolikus Gyermekotthonának új szárnyát **Mizsei Anett** írásával mutatjuk be.

Több évi áldozatos tervezői munka áll a mostani átadás mögött, jóllehet mindez csak pillanatoknak tűnhet ahhoz a 27 évi küzdelemhez képest, amelyet az intézmény vezetője, Anna nővér folytatott pártfogoltjai érdekében. Az intézményben nevelt gyerekek gyengénlátók, szellemi és fizikai értelemben is sérültek, s családjuk nincs vagy nem tudja vállalni ellátásukat. A most kibővített intézmény esélyt ad nekik, hogy nemcsak gyermekkorukat, de fiatal felnőtt éveiket is biztonságban töltsék és a lehető leghatékonyabb segítséget kapják ahhoz, hogy egy napon önellátó, munkaképes emberként élhessenek.

A Mátyás úton, ligetes, fás környezetben a huszadik század elején épült meg a Dreher család egykori villája. A viharos idők nem kímélték: eredeti fénye sajnos átalakítások áldozata lett, mire végül 1987-ben beköltözött ide a Vakok Intézete. Hármaskörű funkciót lát el ez az intézmény: a bentlakóknak szállást, oktatást és állapotuknak megfelelő rehabilitációt nyújt. Hamar világossá vált, hogy a villaépület nem elegendő a 60 diák és körülbelül ugyanennyi felnőtt személyzet befogadására. 1989-ben történt az első nagyszabású bővítés: a villa mögötti lejtős terepre nem más, mint Makovecz Imre tervezett új szárnyat, amelyben többek közt a mozgásfejlesztéshez szükséges úszómedence is helyet kapott. Legfontosabb pontja az a nyugati fekvésű terasz, ahol – zártsága okán – biztonságosan, mégis tágabb keretek közt tölthetik el szabadidejüket a gyerekek.

Vakok Gyermekotthona - tervező: Kendik Géza - fotó: Bujnovszky Tamás *a teljes galéria megtekintéséhez kattintson a képre*

Mára azonban a téglával burkolt, meglehetősen összetett kontúrú és tömegű házat is kinőtte a funkciója. Az első lakók lassan felcseperedtek, és ezzel előtérbe került egy mindennél égetőbb kérdés: hol, hogyan oldható meg a felnőttkorba lépő fiatalok utógondozása? Anna nővér vágya, hogy megakadályozza neveltjei utcára kerülését, kalandos úton teljesült: egy 2011 őszén hallott rádióinterjú kapcsán ugyanis Kendik Géza elhatározta, az intézmény mellé áll. Elkészítette azokat a terveket, amelyekkel lehetett pályázni, s évek alatt, türelmesen, állhatatosan végiggörgette a projektet a megvalósulás rögzös útján. Így történt, hogy az elmúlt tanévben az óra eleji létszámmelentés már a toronydarut is tartalmazta. A gyerekekkel beszélgetve, aktív részvételükkel zajlott a munka: a tervezett új szárnyat részletes maketten ismerhették meg először.

Vakok Gyermekotthona - tervező: Kendik Géza - fotó: Bujnovszky Tamás *a teljes galéria megtekintéséhez kattintson a képre*

Magát az épülettömeget a hely, a szabályozások és az építési program metszette ki a térből. Belülről építkezik a ház, hiszen minden szempontot kompromisszumos megoldások nélkül a használók igényeinek kellett alárendelni. Két keresztződő tengely adja a világos, tiszta közlekedési rendszert. A rövidebb tengelyt a meglévő épülethez csatlakozó híd jelölte ki. A rá merőleges hossz tengellyel a téglalap kontúrt négy részre osztva a különböző funkciócsoportok könnyen elérhetőek. A tengelyek aszimmetrikusan csatlakoznak, kifutásuk a homlokzatra fényt enged a belső térbe. Mindez hatékonyan segíti a gyengén látók tájékozódását, az egyes irányok megjegyzését és a funkciók önálló használatát.

földszint - Vakok Gyermekotthona - tervező: Kendik Géza *a teljes galéria megtekintéséhez kattintson a képre*

A keleti sarok minden szintjén alárendelt, kiszolgáló funkciókat lát el: lent orvosi szobák, följebb a mosdók, speciálisan kiképzett fürdőhelyiségek találhatóak. Kívülről sajátos, erődszerű toronyként, lőrészerű nyílásokkal jelenik meg a híd tengelyében felsliccelt épületkubuson belül. A nyugati oldalra kerültek a közösségi terek: a földszinten kertkapcsolattal, de áthallással-látással a felsőbb emeletek is csatlakoznak a játszóteraszhoz. Egy sorban fűződnek fel a lakószobák, amelyek egy vagy két főnek adnak otthont, ablakaik mind belülről, mind kívülről jól felismerhetően eltérnek, nemcsak a tájékozódást, felismerést segítve, de egyben az egyediség és az otthon érzetének kialakítását is.

metszet - Vakok Gyermekotthona - tervező: Kendik Géza *a teljes galéria megtekintéséhez kattintson a képre*

Mélyen a falba süllyesztett homlokzati nyílások tagolják az épületet, játékoságuk, színes keretezésük kívülről is felismerhetővé teszi az egyes hálószobákat. A nagyobb megnyitásokat Braille-írással, egyszavas üzenetekkel perforált fémlemez árnyékolja. Szokásos funkciói mellett kiemelten fontos, hogy tompítja a sérült szemet különösen bántó, erős fényt, miközben a változó megvilágítási és hőviszonyok információt adnak nekik a külvilágról vagy saját elhelyezkedésükről. Az ötszintes ház minden óvintézkedés mellett is akadályokat képez, azonban 1500 négyzetmétert nem lehetett földszintes tömegben elhelyezni. Ugyanakkor minden emeleten megtalálhatóak a fontosabb funkciók, így szükség esetén megoldható, hogy ha mozgásában erősen korlátozott fiatalot gondoznak, egy szinten biztosítsák az ellátását.

Nem határozza meg a városképet, nem áll Budapest főterén, nem ikonikus vagy emblematikus, nem jövedelmező megbízás. Tiszta funkcionális és geometrikus rend, otthonteremtés és szolgálat: az építészet talán legmagasabb céljai, amik testet öltenek az átadás alatt álló épületben.

Mizsei Anett